

Ιατρική και Θρησκεία στο μουσουλμανικό κόσμο της Καππαδοκίας

Πολιτισμός / Λαογραφία-Παράδοση

Κωνσταντίνος Μ. Νίγδελης, Ιστορικός Προσφυγικού Ελληνισμού

Ένα πραγματικά από τα πλέον ενδιαφέροντα πεδία έρευνας είναι η ιατρική σε σχέση με τη θρησκευτικότητα του μουσουλμανικού κόσμου. Ενός κόσμου που συνοικούσε για χρόνια πολλά με το αντίστοιχο χριστιανικό, μέσα σε ένα περίεργο πλέγμα σχέσεων διαμορφωμένο στο διάβα των αιώνων. Με όλους τους ερευνητές μάλιστα να συμφωνούν.

Σε γενικές γραμμές ήταν καλές έως και άριστες[1]. Εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων που θεωρούσαν τις σχέσεις ως λυκοφιλίες, οι οποίες όμως δεν επιβεβαιώνουν κανένα κανόνα. Επί πλέον εξαρτώμενες εν πολλοίς από τις χρονικές συγκυρίες ή τα διάφορα γεγονότα που κατά καιρούς επηρέαζαν θετικά ή αρνητικά. Όπως για παράδειγμα οι Ρωσοτουρκικές διενέξεις ή ακόμα περισσότερο οι Ελληνοτουρκικές με την άρχουσα κυρίως τάξη να δέχεται όγκο επιθέσεων, μιας και η τύχη των φτωχών ήταν περίπου όμοια παντού και πάντοτε...και χωρίς εξαιρέσεις της θρησκείας.

Επιπλέον η αναγκαστική συνοίκηση διαμόρφωσε και πολλά στοιχεία της παράδοσης σε όλους τους τομείς. Από την καθημερινότητα, έως τα θρησκευτικά δρώμενα. Ταύτισε καταστάσεις, δρώμενα, πρόσωπα, καθημερινότητα... [2]

Έτσι οι τοπικοί μύθοι και οι δοξασίες αφομοιώθηκαν περίπου ομοιόμορφα εκατέρωθεν, οι Μπεκτασήδες και οι Μεβλεβήδες απορρόφησαν αρχαίες παγανιστικές και χριστιανικές λατρευτικές παραδόσεις, ο Χατζη Μπεκτάς, ιδρυτής του ομώνυμου τάγματος ταυτίστηκε με τον Άγιο Χαράλαμπο, ο Ελβέν Τσελεμπί με τον Άγιο Θεόδωρο[3] κλπ.

Βεβαίως και το σπουδαιότερο. Πίστευαν στις θεραπευτικές ικανότητες αρκετών

αγίων του χριστιανικού πανθέου.

Ή σε αρκετούς τρόπους δράσης, που αποσκοπούσαν στην υγεία, της χριστιανικής παράδοσης. Χωρίς καμιά μάλιστα επικριτική στάση από μέρους των υψηλόβαθμων κληρικών και των δυο πλευρών.

Έτσι στο Προκόπι, για παράδειγμα όταν ξέσπασε επιδημία χολέρας οι Τούρκοι ζήτησαν από την Χριστιανική κοινότητα να περιφέρουν στην Τουρκική συνοικία της πόλης το λείψανο του Αγίου Ιωάννη του Ρώσσου[4].

Σημειώσεις:

[1] Λάμπρου Σουλτάνα, «Λατρευτικά Έθιμα της Καππαδοκίας και κατάλοιπά τους στον μουσουλμανικό κόσμο», Καππαδοκία, ΑΠΘ Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, [2002] σ.272, «Η συμβίωση μεταξύ Τούρκων και Ελλήνων υπήρξε ως επί το πλείστον αρμονική και ειρηνική». Βλ. επίσης και Καρατζά Ελένη, Καππαδοκία, ο τελευταίος ελληνισμός της περιφέρειάς Ακσεράι Γκέλβερι (Καρβάλης) Αθήνα, εκδ. Γνώση 1985 και Αθανάσιος Καραθανάσης, Καππαδοκία, Θεσσαλονίκη, εκδ. Μαΐανδρος 2001.

[2] Σούλα Μπόζη, Καππαδοκία Ιωνία, Πόντος, γεύσεις και παραδόσεις, Αθήνα, εκδ. Αστερισμός, σ.32-33.«...οι δοξασίες τους έφεραν κατάλοιπα παγανιστικών παραδόσεων και πολλά έθιμα τους θύμιζαν αντίστοιχα χριστιανικά...πίστευαν στους δώδεκα ιμάμηδες τους οποίους εξίσωναν με τους δώδεκα Αποστόλους».

[3] Λάμπρου Σουλτάνα, ό.π., σ.272,«Η βαθειά θρησκευτικότητα, η ζωντανή και ειλικρινής πίστη των Καππαδοκών επηρέασε τους αλλοθρήσκους Τούρκους οι οποίοι συμμετείχαν πολλές φορές στις χριστιανικές λατρευτικές εκδηλώσεις».

[4] Σούλα Μπόζη, ό.π.,σ.34

<http://bitly.com/1D8h4nO>